

Notă de prezentare și motivare

a proiectului de Ordin pentru aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate și a prețurilor aplicate de furnizorii de ultimă instanță clienților finali

1. Cadrul național de reglementare

Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare, prevede:

- La art. 22:

- o alin. (1¹): „Pentru perioada 1 martie 2019-28 februarie 2022, pentru clienții casnici furnizarea de energie electrică se realizează în condiții reglementate, de către ANRE”;
- o alin. (2) lit. b), c), d) și f): „Pe piața reglementată, autoritatea competentă are dreptul: (...)

b) să impună furnizorilor de ultimă instanță proceduri transparente de achiziție a energiei electrice de pe piața concurențială destinată clienților prevăzuți la art. 55 alin. (1);

c) să aprobe și să publice prețurile și cantitățile din contractele încheiate între producători și furnizorii clienților prevăzuți la art. 55 alin. (1);

d) să aprobe și să publice tarifele aplicate de furnizorii de ultimă instanță clienților casnici pentru perioada 1 martie 2019-28 februarie 2022; (...)

f) să avizeze și să publice prețurile propuse de furnizorii de ultimă instanță pentru energia electrică furnizată clienților prevăzuți la art. 55 alin. (1), după eliminarea tarifelor reglementate.

- La art. 53:

„(1) Furnizorul de ultimă instanță are obligația de a asigura serviciul universal clienților prevăzuți la art. 55 alin. (1) lit. b).

(2) Furnizorul de ultimă instanță are obligația de a furniza energie electrică clienților finali al căror furnizor se află în situația de a i se retrage licența de furnizare în cursul desfășurării activității sau în orice altă situație identificată de autoritatea competentă în care clienții finali nu au asigurată

furnizarea de energie electrică din nicio altă sursă, cu excepția clienților deconectați pentru sustragere de energie electrică ori neplată, conform reglementărilor emise de autoritatea competentă.”

- La art. 55 alin. (1):

„(1) Furnizorii de ultimă instanță sunt obligați să asigure furnizarea de energie electrică, în condiții de calitate și la prețuri rezonabile, transparente, ușor comparabile și nediscriminatorii conform reglementărilor ANRE, cu respectarea prevederilor art. 22 alin. (1) și (1¹), următoarelor categorii de clienți:

a) clienții finali care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, nu și-au exercitat dreptul la eligibilitate:

b) clienții casnici și clienții noncasnici cu număr mediu scriptic de salariați mai mic de 50 și o cifră de afaceri anuală sau o valoare totală a activelor din bilanțul contabil anual care nu depășește 10 milioane de euro”.

- La art. 57 alin. (6):

„Furnizorul are obligația să achiziționeze energie electrică astfel încât să asigure acoperirea consumului clienților săi, cu prioritate pentru clienții beneficiari ai serviciului universal din portofoliul propriu”

- La art. 75 alin. (1) lit. c), d) și h):

*„Pentru activitățile desfășurate în sectorul energiei electrice se aplică următoarele prețuri și tarife:
(...)*

c) tarife/prețuri reglementate pentru furnizarea de energie electrică clienților prevăzuți la art. 55 alin. (1) cu respectarea prevederilor art. 22, până la eliminarea acestora.

d) prețuri/tarife practicate de furnizorii de ultimă instanță clienților aflați în situația prevăzută la art. 53 alin. (2); (...)

h) prețuri reglementate practicate de producătorii/furnizorii de energie electrică clienților prevăzuți la art. 55 alin. (1), cu respectarea prevederilor art. 22;”

- La art. 76 alin. (1), alin. (3), alin. (4), alin. (5)

„(1) Prețurile și tarifele reglementate pentru activitățile de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei electrice și a energiei termice produse în centrale de cogenerare, precum și pentru activitatea prestată de operatorul pieței de energie electrică se stabilesc pe baza metodologiilor

aprobate și publicate de autoritatea competentă. În calculul acestora vor fi luate în considerare costurile justificate ale activităților respective, cheltuielile pentru dezvoltare și protecția mediului, precum și o cotă rezonabilă de profit. (...)

(3) Metodologiile de reglementare a prețurilor și tarifelor se aprobă de autoritatea competentă, după parcurgerea procedurii de consultare publică.

(4) Prețurile de vânzare ale producătorilor pentru clienții casnici se stabilesc pe baza metodologiilor aprobate de ANRE la începutul fiecărui an.

(5) Diferențele de costuri de achiziție din anii 2018 și 2019 ale furnizorilor, nerecuperate prin prețurile practicate, se vor recupera până la data de 30.06.2022, conform reglementărilor ANRE.”

- La art. 77:

„Operatorii economici titulari de licență din sectorul energiei electrice, care practică prețuri și tarife reglementate, sunt obligați să prezinte autorității competente:

a) costurile și veniturile realizate separat din activitățile care fac obiectul licențelor acordate în structura stabilită de autoritatea competentă;

b) modul de alocare a activelor, pasivelor, cheltuielilor și veniturilor, conform reglementărilor emise de autoritatea competentă.”

- La art. 78:

„(1) În scopul controlului tarifelor la clienții prevăzuți la art. 55 alin. (1), autoritatea competentă aprobă metodologia de stabilire a costurilor/veniturilor reglementate pentru cumpărarea/vânzarea energiei electrice destinate acestor clienți.

(2) Depășirea costurilor reglementate pentru cumpărarea/vânzarea energiei electrice destinate clienților prevăzuți la art. 55 alin. (1) și a costurilor reglementate pentru serviciile de transport și distribuție se poate face, cu aprobarea autorității competente, doar în situații excepționale, de forță majoră sau determinată de schimbări legislative.”

- La art. 79:

○ *alin. (1): „Propunerile de prețuri și tarife reglementate se elaborează de operatorii economici din sectorul energiei electrice, cu respectarea metodologiilor emise de autoritatea competentă, și se comunică autorității, împreună cu fundamentarea în formatul stabilit de aceasta.”*

○ *alin. (2): „Operatorii economici din sectorul energiei electrice transmit autorității competente toate datele necesare folosite în procesul de fundamentare a solicitării și*

vor asigura accesul la aceste date al reprezentanților desemnați de autoritatea competentă.”

- *alin. (3): „Ordinul de aprobare a prețurilor și tarifelor reglementate pentru energia electrică, precum și cel de aprobare a metodologiilor de calcul al acestora, aplicabile clienților finali și activităților cu caracter de monopol natural, se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Ordinul va conține și data intrării lor în vigoare”*
- *alin. (4) lit. a), b), c), d): „Principiile ce stau la baza stabilirii prețurilor și tarifelor reglementate pentru activitățile desfășurate în sectorul energiei electrice, exclusiv prețurile pentru energia electrică și termică produsă în centrale de cogenerare de înaltă eficiență ce beneficiază de scheme de sprijin, au în vedere următoarele:*
 - a) prețurile/tarifele trebuie să fie nediscriminatorii, bazate pe criterii obiective și determinate într-o manieră transparentă, pe baza metodologiilor aprobate și publicate de autoritatea competentă;*
 - b) prețurile/tarifele energiei electrice trebuie să acopere costurile justificate economic;*
 - c) prețurile/tarifele trebuie să asigure o rată rezonabilă a rentabilității capitalului investit, stabilită conform reglementărilor emise de autoritatea competentă;*
 - d) tarifele și prețurile reglementate pentru clienții finali trebuie să permită acestora alegerea tipului de preț/tarif care le este mai favorabil, dintre cele practicate de furnizor, în condițiile stabilite de autoritatea competentă;”*
- *alin. (5): Este interzisă subvenția încrucișată între activitățile reglementate, precum și între activitățile reglementate și cele nereglementate ale unui operator economic. În cazul producerii de energie electrică și termică în cogenerare de înaltă eficiență sau din surse regenerabile de energie care beneficiază de scheme de sprijin instituite la nivel național, subvenția încrucișată se analizează între activitatea de producere în cogenerare sau din surse regenerabile de energie care beneficiază de schema de sprijin și restul activităților desfășurate de operatorul economic.*
- *alin. (6): Furnizorului de ultimă instanță i se recunosc integral în tarife costurile de achiziție a energiei electrice și costurile asociate, precum și o cotă rezonabilă de profit.”*

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare, prevede:

- la art. 5 alin. (1) lit. b) și c):

*„Ordinele, deciziile sau avizele ANRE cu privire la activitatea de reglementare se referă la:
(...)*

b) aprobarea prețurilor și tarifelor reglementate și/sau a metodologiilor de calcul al acestora;

c) aprobarea reglementărilor tehnice și comerciale pentru funcționarea sigură și eficientă a sectorului energiei electrice, termice și al gazelor naturale;”

- la art. 9 alin.(1) lit b), e) și ac):*„ANRE este abilitată cu următoarele atribuții și competențe în sectorul energiei electrice și energiei termice produse în cogenerare: (...)*

b) elaborează și aprobă metodologiile de calcul al tarifelor și prețurilor reglementate (...)

e) aprobă prețurile reglementate de vânzare-cumpărare a energiei electrice și cantitățile de energie electrică din contractele încheiate între producători și furnizorii clienților care optează pentru prețurile reglementate prevăzute la lit. d), în condițiile legii; (...)

ac) stabilește periodic, în funcție de prevederile metodologiei specifice, cel puțin o dată pe an, în condițiile legii, și transmite spre publicare la Monitorul Oficial al României, Partea I, cu cel puțin 15 zile înainte de data intrării în vigoare, prețurile reglementate aplicabile clienților, precum și criteriile și regulile pentru stabilirea tarifelor aplicate de furnizorii de ultimă instanță și publică, anual, recomandări cu privire la conformitatea acestora cu obligațiile de serviciu public, pe care le aduce la cunoștință Consiliului Concurenței, dacă este cazul.”

2. Scopul reglementării

Pentru a duce la îndeplinire modificările aduse Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr.123/2012, cu modificările și completările ulterioare, prin prevederile art. 61 din OUG nr.114/2018, privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 1116/29.12.2018, ANRE a **elaborat proiectul de Ordin pentru aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate și a prețurilor aplicate de furnizorii de ultimă instanță clienților finali.**

Proiectul de ordin face parte din pachetul de reglementări aplicabile în perioada 1 martie 2019-28 februarie 2022, care au ca obiectiv asigurarea furnizării de energie electrică pentru clienții casnici ai furnizorilor de ultimă instanță în condiții reglementate.

Prin proiectul de ordin se propun:

- Modul de calcul al tarifelor reglementate pentru clienții casnici, aplicate atât de către FUI pentru care ANRE a emis decizie de desemnare, cât și de către furnizorii care nu au calitatea de FUI dar dobândesc această calitate în urma parcurgerii procesului de desemnare pe criterii concurențiale
- Etapele procesului de aprobare a tarifelor reglementate pentru clienții casnici
- O nouă procedură de avizare a prețului pentru serviciul universal aplicat de FUI_{ob} și a prețului pentru clienții inactivi aplicat de către FUI_{ob}
- Condițiile de avizare a prețului pentru serviciul universal aplicat de către FUI_{op}
- Principiile de calcul a prețului de ultimă instanță aplicat de către FUI_{ob} clienților preluați în regim de UI
- Etapele de avizare a prețului pentru serviciul universal și a prețului pentru clienții inactivi

Perioadele de aplicare a tarifelor reglementate au fost definite astfel:

- prima perioadă de aplicare 1 martie 2019 – 31 decembrie 2019;
- a doua perioadă de aplicare 1 ianuarie 2020 – 31 decembrie 2020;
- a treia perioadă de aplicare 1 ianuarie 2021 – 28 februarie 2022.

Perioadele de aplicare a prețului de serviciu universal și a prețului pentru clienții inactivi rămân nemodificate.

Pentru clienții casnici, FUI asigură necesarul de consum **la tarife reglementate**, astfel:

- a) prin contracte reglementate, încheiate în temeiul deciziilor emise de ANRE conform reglementărilor în vigoare.
- b) prin contractele încheiate pe PC în perioada cuprinsă între data de 21.03.2018 și data intrării în vigoare a prezentei metodologii ;
- c) prin contracte încheiate pe PC după data comunicării de către ANRE a deciziilor privind cantitățile și prețurile din contractele reglementate;

- d) prin achiziție din PZU/PI;
- e) la preț de dezechilibru.

Pentru clienții finali noncasnici din portofoliul propriu care beneficiază de serviciul universal și pentru clienții finali noncasnici inactivi (care nu au uzat de eligibilitate și nu îndeplinesc condițiile sau nu au solicitat să beneficieze de serviciul universal), FUI furnizează energie electrică **în regim de serviciu universal, la prețuri avizate de ANRE.**

La calculul tarifelor reglementate pentru clienții casnici, se iau în considerare următoarele:

- componenta de achiziție a energiei electrice (include costul serviciului de transport componenta de introducere a energiei electrice în rețea);
- componenta de furnizare a energiei electrice aferentă tarifelor reglementate;
- componenta de ajustare aferentă fiecărui FUI;
- tariful aferent serviciului de transport componenta de extragere;
- tariful pentru serviciul de sistem;
- tariful pentru serviciul de distribuție;
- costul previzionat al participării pe PC;

Tarifele reglementate vor fi aprobate prin ordin al președintelui ANRE pentru fiecare FUI.

În calculul **componentei de achiziție** se iau în considerare contractele bilaterale încheiate pe PC în perioada cuprinsă între data de 21.03.2018 și data intrării în vigoare a prezentei metodologii cu livrare în perioada de aplicare, de către operatorii economici care au și calitatea de FUI și care au avut în portofoliu, în perioada cuprinsă între data desemnării în calitate de FUI și data intrării în vigoare a prezentei metodologii, clienți beneficiari de SU.

Valoarea **componentei de furnizare** se determină plecând de la valoarea de 5,4 lei/loc de consum/lună la care se adaugă valoarea previzionată a unor taxe/impozite/contribuții noi sau modificări intrate în vigoare după data de 1 ianuarie 2019.

Prețul pentru serviciul universal aplicat de FUI_{ob} și prețul pentru clienții inactivi aplicat de către FUI_{ob} clienților noncasnici, se compun din:

- componenta de achiziție a energiei electrice (include costul serviciului de transport componenta de introducere a energiei electrice în rețea);
- componenta de furnizare (include costul activității de furnizare, costul participării în piețele centralizate administrate de OPCOM și profitul).

Prețul pentru serviciul universal se avizează în următoarele condiții:

- valoarea componentei de achiziție nu poate depăși cu mai mult de 8% prețul mediu ponderat al energiei electrice achiziționate de operatorul economic care are și calitatea de FUI_{ob} în zona de rețea i prin toate contractele bilaterale încheiate pe PC până în ziua anterioară datei la care OPCOM comunică valoarea acestuia, cu livrare în perioada de aplicare; în cazul clienților inactivi, procentul nu poate depăși cu mai mult de 10,4%;
- Costurile activității de furnizare a energiei electrice includ următoarele categorii de costuri:
 - o Costuri aferente facturării consumului de energie electrică;
 - o Costuri aferente activității de contractare/recontractare;
 - o Costuri aferente informării clienților;
 - o Costuri pentru dezvoltarea, adaptarea și întreținerea sistemelor informatice de gestiune a clienților;
 - o Costuri cu salarii și alte cheltuieli cu personalul,
 - o Costuri cu chirii, impozite, alte taxe asimilate;
 - o Costuri financiare;
 - o Pierderi din creanțe și debitori diverși, pentru care există hotărâri judecătorești definitive;
 - o Costuri cu recuperări creanțe și cheltuieli de judecată;
 - o Costuri aferente implementării noilor modificări legislative.
- Toate elementele incluse în componenta de furnizare din prețul propus spre avizare sunt justificate de către FUI în baza unui memoriu justificativ transmis de către acesta în procesul de avizare.

Prețul pentru serviciul universal aplicat de către FUI_{op} clienților noncasnici se calculează prin aplicarea unui discount față prețul pentru serviciul universal aplicat de FUI_{ob}. Valoarea discount-ului se prevede în decizia de desemnare a FUI_{op}.

3. *Schimbările preconizate/ măsurile propuse prin proiectul de reglementare*

- introducerea tarifelor reglementate la clienții casnici.
- modificarea modului de avizare a **prețul pentru serviciul universal și a prețului** pentru clienții inactivi aplicate de către FUI_{ob}.

4. *Impactul macroeconomic*

a) *impactul asupra pieței de energie în ansamblul ei :*

- redefinirea regulilor de comercializare a cantităților necesare acoperirii consumului clienților casnici din portofoliul furnizorilor de ultimă instanță;

b) *impactul asupra operatorilor economici:*

- asigurarea, pentru furnizorii de ultimă instanță, a cantităților necesare acoperirii consumului clienților casnici din portofoliu, la preț reglementat;
- predictibilitate, atât pentru producători cât și pentru furnizorii de ultimă instanță, în ceea ce privește cantitățile vândute/cumpărate și veniturile/costurile aferente;

c) *impactul asupra consumatorilor clienților finali:*

- pentru clienții casnici din portofoliul furnizorilor de ultimă instanță se asigură achiziția cantităților de energie electrică necesare, la preț reglementat;
- se asigură stabilitatea prețurilor la clienții casnici.